WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 15 grudnia 2009 r. *

W sprawie C-461/05

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 23 grudnia 2005 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez C. Cattabrigę, G. Wilmsa, D. Triantafyllou oraz H. Støvlbæka, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Danii, reprezentowanemu przez J. Moldego, J. Beringa Liisberga oraz B. Weis Fogh, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

* Język postępowania: duński.

popierana przez:

Republikę Grecką, reprezentowaną przez E.M. Mamounę, A. Samoni-Rantou oraz K. Boskovitsa, działających w charakterze pełnomocników,

Republikę Portugalską, reprezentowaną przez C. Guerrę Santos, L. Ineza Fernandesa oraz J. Gomesa, działających w charakterze pełnomocników,

Republikę Finlandii, reprezentowaną przez E. Bygglin oraz A. Guimaraes-Purokoski, działające w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

interwenienci,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits i C. Toader, prezesi izb, C.W.A. Timmermans, A. Borg Barthet (sprawozdawca), M. Ilešič, J. Malenovský i U. Lõhmus, sędziowie,

rzecznik generalny: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 listopada 2008 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 lutego 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze Komisja Wspólnot Europejskich zwraca się do Trybunału o stwierdzenie, że odmawiając obliczenia i dokonania płatności środków własnych niepobranych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. w ramach przywozu sprzętu wojskowego przy zastosowaniu zwolnienia z należności celnych oraz odmawiając uiszczenia odsetek za zwłokę związanych z brakiem zapłaty rzeczonych środków własnych na rzecz Komisji, Królestwo Danii uchybiło zobowiązaniom, które ciążą na nim na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1552/89 z dnia 29 maja 1989 r. wykonującego decyzję 88/376/EWG, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 155, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 1355/96 z dnia 8 lipca 1996 r. (Dz.U. L 175, s. 3) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1552/89") do dnia 31 maja 2000 r., a od tej daty na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonującego decyzję 94/728/WE, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 130, s. 1).

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

2 Artykuł 2 ust. 1 decyzji Rady 88/37/EWG, Euratom z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 185, s. 24) i 94/728/WE, Euratom z dnia 31 października 1994 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 293, s. 9) stanowi:

„Środki własne wprowadzone do budżetu Wspólnot składają się z następujących przychodów:

[…]

b) ceł Wspólnej taryfy celnej oraz innych ceł ustalonych lub tych, które zostaną ustalone przez instytucje Wspólnot w odniesieniu do handlu z państwami trzecimi, i ceł na produkty podlegające Traktatowi ustanawiającemu Europejską Wspólnotę Węgla i Stali;

[…]" [tłumaczenie nieoficjalne].

3 Artykuł 20 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1, zwanego dalej „Wspólnotowym kodeksem celnym") stanowi:

„1. W przypadku powstania długu celnego należności wymagane zgodnie z prawem określane są na podstawie taryfy celnej Wspólnot Europejskich.

[…]

3. Taryfa celna Wspólnot Europejskich obejmuje:

a) towarową Nomenklaturę Scaloną;

[…]

c) stawki i inne elementy opłat normalnie stosowane do towarów objętych Nomenklaturą Scaloną odnośnie do:

— ceł

[…]

d) preferencyjne środki taryfowe określone w umowach zawartych przez Wspólnotę z niektórymi krajami lub grupami państw, w których przewidziane jest stosowanie preferencji taryfowych;

e) preferencyjne środki taryfowe przyjęte jednostronnie przez Wspólnotę wobec niektórych państw, grup państw lub terytoriów;

f) autonomiczne zawieszenia przewidujące obniżenie należności celnych przywozowych lub zwolnienia z należności celnych przywozowych za niektóre towary;

g) inne środki taryfowe przewidziane innymi przepisami wspólnotowymi.

[…]".

4 Artykuł 217 ust. 1 Wspólnotowego kodeksu celnego stanowi:

„Każda kwota należności celnych przywozowych lub należności celnych wywozowych wynikających z długu celnego, zwana dalej »kwotą należności«, obliczana jest przez

organy celne, z chwilą gdy znajdą się one w posiadaniu niezbędnych informacji, oraz zostaje wpisana do rejestru lub zaewidencjonowana w inny równoważny sposób (zaksięgowanie).

[…]”.

5 W ramach udostępnienia Komisji środków własnych Wspólnot Rada Unii Europejskiej przyjęła rozporządzenie nr 1552/89 obowiązujące w okresie mającym znaczenie w niniejszej sprawie do dnia 30 maja 2000 r. Rozporządzenie to zostało zastąpione od dnia 31 maja 2000 r. rozporządzeniem nr 1150/2000, które dokonało ujednolicenia rozporządzenia nr 1552/89 bez wprowadzania zmian w jego treści.

6 Artykuł 2 rozporządzenia nr 1552/89 stanowi:

„1. Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia tytuł Wspólnot do środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) decyzji 88/376/EWG, Euratom, jest ustalony, gdy zostały spełnione warunki przewidziane w regulacjach celnych dotyczących wpisu tytułu dochodów budżetowych w rachunkach i powiadamiania dłużnika.

1a. Datą ustalenia tytułu określonego w ust. 1 jest data zaksięgowania przewidziana w regulacjach celnych.

[…]”.

7 Artykuł 9 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje:

„Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10 każde państwo członkowskie zapisuje środki własne na rachunek otwarty w imieniu Komisji przez jego skarb państwa lub organ wyznaczony przez państwo członkowskie.

Taki rachunek jest prowadzony nieodpłatnie".

8 W rozumieniu art. 10 ust. 1 wskazanego rozporządzenia:

„Po potrąceniu 10% tytułem kosztów poboru zgodnie z art. 2 ust. 3 decyzji 88/376/EWG, Euratom wpis środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) tej decyzji, dokonywany jest najpóźniej w pierwszym dniu roboczym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony zgodnie z art. 2.

[…]".

9 Zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 1552/89:

„Każda zwłoka w dokonaniu wpisu na rachunku określonym w art. 9 ust. 1 stanowi przyczynę zapłaty przez zainteresowane państwo członkowskie odsetek według stopy procentowej obowiązującej na rynku pieniężnym państwa członkowskiego w terminie wymagalności w odniesieniu do krótkoterminowych publicznych operacji finansują-

cych, powiększonej o dwa punkty procentowe. Stopa ta rośnie o 0,25 punktu procentowego za każdy miesiąc zwłoki. Tak powiększona stopa stosowana jest do całego okresu zwłoki" [tłumaczenie nieoficjalne].

10 Zgodnie z art. 22 rozporządzenia nr 1150/2000:

„Rozporządzenie (EWG, Euratom) nr 1552/89 traci moc.

Odniesienia do wymienionego rozporządzenia są uznawane za odniesienia do niniejszego rozporządzenia i powinny być odczytywane zgodnie z tabelą korelacji przedstawioną w części A Załącznika".

11 Pomijając fakt, że rozporządzenia nr 1552/89 i 1150/2000 odsyłają w szczególności — pierwsze — do decyzji 88/376 i drugie — do decyzji 94/728, art. 2 i 9–11 tych dwóch rozporządzeń są w istocie identyczne.

12 Stopa procentowa w wysokości 10%, o której mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1150/2000 została podniesiona do 25% decyzją Rady 2000/597/WE, Euratom z dnia 29 września 2000 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 253, s. 42).

13 Punkt 1 uzasadnienia rzeczonej decyzji stanowi:

„Rada Europejska na posiedzeniu w Berlinie w dniach 24 i 25 marca 1999 r. stwierdziła między innymi, że system środków własnych Wspólnot powinien być sprawiedliwy, przejrzysty, oszczędny, prosty i oparty na kryteriach, które w najlepszy sposób odzwierciedlają możliwości wpłat każdego państwa członkowskiego".

14 Rozporządzenie Rady (WE) nr 150/2003 z dnia 21 stycznia 2003 r. zawieszające należności celne przywozowe na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 25, s. 1), przyjęte na podstawie art. 26 WE w motywie 5 stanowi:

„W celu uwzględnienia ochrony poufnych informacji wojskowych państw członkowskich konieczne jest ustanowienie szczególnych procedur administracyjnych w celu przyznania korzystania z zawieszenia należności celnych. Zgłoszenie dokonane przez właściwe organy państwa członkowskiego, dla którego sił zbrojnych przeznaczona jest broń lub sprzęt wojskowy, które mogłoby być również użyte jako zgłoszenie celne zgodnie z wymogiem kodeksu celnego, stanowiłoby właściwą gwarancję spełnienia tych warunków. Zgłoszenie powinno zostać przedłożone w formie certyfikatu. Właściwe jest określenie formy, jaką muszą mieć certyfikaty, jak również zezwolenie na stosowanie technik przetwarzania danych w odniesieniu do tych zgłoszeń".

15 Artykuł 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ustanawia warunki autonomicznego zawieszenia należności celnych przywozowych na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego przywożone przez lub w imieniu organów odpowiedzialnych za obronę wojskową państw członkowskich przed państwami trzecimi [z państw trzecich przez organy odpowiedzialne za obronę wojskową państw członkowskich lub w ich imieniu]".

16 Artykuł 3 ust. 2 wskazanego rozporządzenia przewiduje:

„Nie naruszając ust. 1, z przyczyn dotyczących poufności informacji wojskowych certyfikat i przywożone towary można przedłożyć innym organom, wyznaczonym w tym celu przez państwo członkowskie przywozu. W takich przypadkach właściwe organy wydające certyfikat prześlą do 31 stycznia oraz do 31 lipca każdego roku skrócone sprawozdanie z takich operacji przywozowych organom celnym ich państwa członkowskiego. Sprawozdanie obejmuje okres 6 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc, w którym sprawozdanie ma być przesłane. Sprawozdanie zawiera numery oraz daty wydania certyfikatów, datę przywozu oraz całkowitą wartość i wagę brutto produktów przywiezionych z certyfikatami".

17 Zgodnie z art. 8 rozporządzenia nr 150/2003 znajduje ono zastosowanie od dnia 1 stycznia 2003 r.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

18 W wezwaniu do usunięcia uchybienia z dnia 20 grudnia 2001 r., doręczonego następnego dnia, Komisja podniosła, że zwalniając z należności celnych przywóz sprzętu przeznaczonego wyłącznie do celów wojskowych, Królestwo Danii uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy prawa wspólnotowego.

19 Pismem z dnia 20 grudnia 2001 r. Komisja zwróciła się do tego państwa członkowskiego o obliczenie niepobranych kwot począwszy od roku budżetowego 1998 i udostępnienie jej tych kwot przed dniem 31 marca 2002 r. Poinformowała ona również władze duńskie, że od tego dnia należne będą odsetki za zwłokę na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1150/2000.

20 W odpowiedzi z dnia 27 marca 2002 r. Królestwo Danii poinformowało, że nie dokona poboru należności celnych od przywozu sprzętu przeznaczonego wyłącznie do celów wojskowych, powołując się przy tym na art. 296 WE, który jego zdaniem pozostawia państwom członkowskim szeroki zakres uznania przy ustalaniu działań uznanych przez nie za niezbędne w celu ochrony podstawowych interesów ich bezpieczeństwa.

21 W piśmie z dnia 24 marca 2003 r. Komisja powtórzyła swoje pierwotne żądanie dotyczące przywozów sprzętu przeznaczonego wyłącznie do celów wojskowych dokonanych przed dniem 1 stycznia 2003 r., gdyż okres po tym dniu objęty był rozporządzeniem nr 150/2003.

22 W odpowiedzi z dnia 7 maja 2003 r. Królestwo Danii podtrzymało swoje stanowisko.

23 W piśmie z dnia 17 października 2003 r. Komisja ponownie wezwała Królestwo Danii do dokonania obliczeń koniecznych dla ustalenia kwoty środków własnych nieprzekazanych Wspólnocie z uwagi na zwolniony z należności celnych przywóz sprzętu przeznaczonego wyłącznie do celów wojskowych w latach budżetowych 1998–2002, do udostępnienia tych środków Komisji i do zapłacenia odsetek za zwłokę należnych na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1150/2000.

24 W odpowiedzi z dnia 7 stycznia 2004 r. Królestwo Danii podtrzymało swe stanowisko, wedle którego art. 296 ust. 1 lit. b) WE uprawnia do zwolnienia przywozu sprzętu wojskowego z należności celnych w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa.

25 Po zapoznaniu się z odpowiedzią Królestwa Danii Komisja w dniu 18 października 2004 r. sporządziła uzasadnioną opinię, w której zwróciła się do tego państwa

członkowskiego o podjęcie działań koniecznych dla podporządkowania się jej w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania. Rzeczone państwo członkowskie odpowiedziało w dniu 3 marca 2005 r., podtrzymując swoje stanowisko i precyzując uwagi przedstawione uprzednio.

26 Uwzględniając informacje przedstawione przez Królestwo Danii i uznając, że państwo to nie podporządkowało się uzasadnionej opinii, Komisja wniosła niniejszą skargę.

27 Postanowieniem z dnia 5 maja 2006 r. prezes Trybunału dopuścił Republikę Grecką, Republikę Portugalską i Republikę Finlandii do udziału w sprawie w charakterze interwenientów popierających żądania Królestwa Danii.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

28 Komisja podnosi, że Królestwo Danii niesłusznie powołuje się na art. 296 WE w celu odmówienia zapłaty należności celnych, gdyż ich pobranie nie stanowi zagrożenia dla podstawowych interesów bezpieczeństwa tego państwa członkowskiego.

29 Komisja uważa, że środki wprowadzające odstępstwa lub wyjątki, takie jak w szczególności art. 296 WE, podlegają ścisłej wykładni. Zainteresowane państwo członkowskie, które powołuje się na konieczność zastosowania tego artykułu, powinno wykazać, że spełnia wszystkie przewidziane w nim przesłanki, jeżeli zamierza odstąpić od art. 20 Wspólnotowego kodeksu celnego, w którym wyrażona jest ogólna zasada pobrania należności celnych, tak jak została ona ustanowiona w art. 26 WE.

30 Komisja uważa również, że sam fakt, iż produkty wymienione w wykazie ustanowionym decyzją Rady 255/58 z dnia 15 kwietnia 1958 r., definiującym produkty, do których art. 296 ust. 1 lit. b) WE znajduje zastosowanie, nie jest wystarczający sam w sobie, aby spowodować zastosowanie tego przepisu, który zakłada, że spełniony ma być ogół przesłanek w nim przewidzianych.

31 Komisja podkreśla w rezultacie, że to Królestwo Danii powinno przedstawić rzeczowy i szczegółowy dowód, że pobranie omawianych należności celnych przywozowych zagraża podstawowym interesom jej bezpieczeństwa.

32 Komisja podnosi również, że Królestwo Danii nie poinformowało jej o kwocie należności celnych, które Komisja uważa za należne, choć stanowi to warunek, by mogła ona zbadać spełnienie przesłanki konieczności zawartej w art. 296 ust. 1 lit. b) WE. Ponadto Królestwo Danii nie wskazało, w jakim zakresie jego sytuacja może być odmienna od sytuacji innych państw członkowskich, które pobrały tego rodzaju należności celne.

33 Komisja dodaje, że rozporządzenie nr 150/2003 znajduje zastosowanie od dnia 1 stycznia 2003 r. i że w czasie dyskusji dotyczących jego przyjęcia oświadczyła ona, że jest zobowiązana do pobrania omawianych należności w odniesieniu do minionych okresów, co oznacza, że żadna ochrona uzasadnionych oczekiwań nie może z jego przyjęcia wynikać. Ponadto podstawą tego rozporządzenia jest art. 26 WE, a nie art. 296 WE.

34 Co się tyczy przywołanego również przez Królestwo Danii obowiązku dochowania tajemnicy wojskowej przewidzianego w art. 296 ust. 1 lit. a) WE, Komisja jest zdania, że argument ten wynika z pomylenia art. 296 ust. 1 WE lit. a), który uprawnia państwa członkowskie do nieujawniania określonych informacji, gdy jest to sprzeczne z podstawowymi interesami jego bezpieczeństwa z art. 296 ust. 1 WE lit. b), który uprawnia państwa członkowskie do przyjęcia, pod pewnymi warunkami, określonych środków, które uważają one za konieczne dla ochrony tych interesów.

35 Zdaniem Komisji zawieszenie należności celnych ustanowione rozporządzeniem nr 150/2003 w dziedzinie wojskowej ukazuje, że możliwe jest ustanowienie szczególnych procedur celnych w przypadku sprzętu wojskowego, czy to z zapłatą, czy bez zapłaty należności celnych, i że w związku z tym procedury celne odnoszące się do sprzętu wojskowego stanowią kwestię odrębną od kwestii zapłaty należności celnych. Ponadto zgodnie ze Wspólnotowym kodeksem celnym Królestwo Danii może przeprowadzić pobór należności celnych w sposób pozwalający na zagwarantowanie poufności danych związanych z przywozem sprzętu wojskowego, udzielając określonym urzędom celnym szczególnych kompetencji w tej dziedzinie.

36 Komisja podkreśla w tym względzie, że niepobranie omawianych należności celnych przez Królestwo Danii prowadzi do nierówności między państwami członkowskimi pod względem ich odpowiednich wpłat do budżetu wspólnotowego. Takie niepobranie powodowałoby bowiem zmniejszenie tradycyjnych środków własnych Wspólnoty, które mogłoby zostać zrównoważone wyłącznie poprzez wzrost środka określanego jako „PKB" (produkt krajowy brutto), który jest dzielony między wszystkie państwa członkowskie.

37 Królestwo Danii uważa, że na mocy art. 296 ust. 1 lit. b) WE państwom członkowskim przysługuje szeroki zakres uznania dotyczący działań podejmowanych przez nie w celu ochrony podstawowych interesów ich bezpieczeństwa i związanych z produktami, do których wskazany art. 296 ust. 1 lit. b) znajduje zastosowanie. Przepis ten umożliwia państwom członkowskim odstąpienie od art. 26 WE i Wspólnotowego kodeksu celnego w przypadku przywozu sprzętu przeznaczonego wyłącznie dla celów wojskowych, jeżeli przywóz ten ma na celu ochronę podstawowych interesów bezpieczeństwa danego państwa członkowskiego, z uwzględnieniem jego szczególnej sytuacji.

38 Królestwo Danii jest również zdania, że ustanowienie rozporządzenia nr 150/2003 potwierdziło konieczność respektowania interesów bezpieczeństwa państw członkowskich i nie zmieniło uprzednio istniejącego stanu prawnego, lecz go sprecyzowało.

39 Z okoliczności, że przed wejściem w życie rozporządzenia nr 150/2003 żaden przepis wspólnotowy nie umożliwiał państwu członkowskiemu przyjęcia w razie potrzeby środków koniecznych dla uwzględnienia podstawowych interesów jego bezpieczeństwa przy przywozie sprzętu wojskowego, Królestwo Danii wysnuło wniosek, że interesy te były objęte art. 296 WE zarówno ze względu na brzmienie, jak i cel tego przepisu. W związku z tym państwo to uznało, że nie mogło postąpić inaczej, niż postanowić na szczeblu krajowym o zwolnieniu z należności celnych przywozu sprzętu wojskowego w oparciu o art. 296 WE.

40 Królestwo Danii uważa, że pobranie należności celnych przy przywozie sprzętu wojskowego może stanowić zagrożenie dla podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa członkowskiego. Po pierwsze, ochrona interesów bezpieczeństwa danego państwa członkowskiego jest ściśle związana z utrzymaniem jego zdolności obronnej, a zakup sprzętu wojskowego w sposób konieczny się do tego przyczynia. Po drugie, w związku z tym że zasoby finansowe danego państwa przeznaczone na obronę są ograniczone, pobranie omawianych należności celnych od przywozu sprzętu wojskowego podrożyłoby go i ograniczyłoby zdolność tego państwa do jego nabycia.

41 Zdaniem Królestwa Danii z motywu drugiego rozporządzenia nr 150/2003 oraz z przedstawienia projektu tego rozporządzenia wynika w sposób jasny, że Komisja uznała wystąpienie związku pomiędzy pobraniem należności celnych przy przywozie sprzętu wojskowego a podstawowymi interesami bezpieczeństwa państw członkowskich. W tych okolicznościach pozwana uważa, że Komisja nie powinna wymagać od państw członkowskich przedstawienia innych dowodów celem wykazania, że pobór tego rodzaju należności celnych stanowi zagrożenie dla podstawowych interesów ich bezpieczeństwa.

42 Królestwo Danii podnosi, że nie mogło przestrzegać wspólnotowej procedury celnej w odniesieniu do spornego przywozu sprzętu obronnego bez stwarzania zagrożenia ujawnienia we Wspólnocie informacji istotnych dla bezpieczeństwa jego terytorium, a mianowicie dotyczących charakterystyki przywożonego sprzętu, jego składu i możliwego zastosowania. W związku z tym obowiązek zachowania określonego stopnia poufności w tej materii uniemożliwił Królestwu Danii przekazanie tych informacji Komisji, zaś jednostronne naruszenie przez nie tego obowiązku mogłoby

zagrażać podważeniem prowadzenia dalszej współpracy i stosunków handlowych w dziedzinie wojskowej z niektórymi państwami trzecimi.

43 Królestwo Danii uważa, że środki ochrony poufności przewidziane we Wspólnotowym kodeksie celnym nie są wystarczające dla spełnienia wymogów bezpieczeństwa i poufności, jakie państwo członkowskie ma prawo ustanowić w odniesieniu do informacji związanych ze swoim bezpieczeństwem. W tych okolicznościach państwo członkowskie może zaniechać przekazania należności celnych związanych z przywozem sprzętu wojskowego bez uchybienia w tym zakresie zobowiązaniom wspólnotowym.

44 Królestwo Danii uważa również, że państwa członkowskie są uprawnione do ustanowienia w przypadku przywozu sprzętu wojskowego przy zastosowaniu zwolnienia z należności celnych szczególnych procedur, których celem jest wyłącznie zapewnienie, że dany sprzęt rzeczywiście ma charakter wojskowy, nie jest nim natomiast określenie ani statusu celnego tych towarów, ani stawek celnych dla obliczenia kwoty należności celnych przy każdym przywozie z państw trzecich. Okoliczność, że w trakcie prac nad rozporządzeniem nr 150/2003 konieczne było ustanowienie podstawy prawnej dla wprowadzenia tego rodzaju szczególnej procedury w tym rozporządzeniu, wskazuje, że uprawnienia tego brakowało we Wspólnotowym kodeksie celnym.

45 Królestwo Danii twierdzi, że fakt, iż państwo członkowskie zwolniło sprzęt wojskowy z należności celnych na podstawie art. 296 WE, nie narusza koniecznie zasady solidarności wspólnotowej i dobrej administracji w zakresie finansów.

46 Wreszcie Królestwo Danii uważa, że okoliczność, iż Komisja już w 1988 r. zdecydowała o przedstawieniu propozycji rozporządzenia Rady (EWG) dotyczącego czasowego zawieszenia należności celnych na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego (Dz.U. C 265, s. 9), świadczy nie tylko o tym, że Komisja nie sprzeciwiała się rozwiązaniu polegającym na stosowaniu zwolnienia w tej dziedzinie, lecz również o tym, że poprzez przedstawienie tej propozycji jedynie dokonywała sprecyzowania uprzednio obowiązującego prawa.

47 Ponadto należy również wskazać, że wedle Królestwa Danii z faktu, iż po pierwsze, nie były prowadzone jakiekolwiek dalsze negocjacje w tym przedmiocie do czasu ustanowienia rozporządzenia nr 150/2003 i po drugie, Komisja odstąpiła od kontynuowania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom wszczętym przeciwko temu państwu członkowskiemu w latach 1984 i 1985 w zakresie dotyczącym braku pobrania należności celnych od sprzętu o przeznaczeniu zarówno cywilnym, jak i wojskowym, przywożonego z państw trzecich, nie wszczynając tego rodzaju postępowania w odniesieniu do przywozów sprzętu przeznaczonego wyłącznie do celów wojskowych, duńskie organy celne mogły w uzasadniony sposób wywieść, że Komisja zaakceptowała istnienie odstępstwa w tej dziedzinie.

Ocena Trybunału

48 Wspólnotowy kodeks celny przewiduje pobranie należności celnych od przywozu towarów o przeznaczeniu wojskowym, takich jak omawiane towary, pochodzących z państw trzecich. Żaden przepis wspólnotowych przepisów celnych nie przewidywał dla okresu obejmującego sporne przywozy, tj. od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. szczególnych zwolnień z należności celnych od przywozu tego rodzaju towarów. W rezultacie w odniesieniu do tego okresu nie istniało również wyraźne zwolnienie z obowiązku wpłacenia właściwym władzom należnych ceł i stosownie do okoliczności odsetek za zwłokę.

49 Z faktu przyjęcia rozporządzenia nr 150/2003 przewidującego zawieszenie należności celnych na niektóre rodzaje broni i sprzętu wojskowego od dnia 1 stycznia 2003 r. można ponadto wywnioskować, że prawodawca wspólnotowy przyjął założenie, że obowiązek zapłacenia wskazanych należności celnych istniał przed tym dniem.

50 Królestwo Danii na żadnym etapie postępowania nie zaprzeczyło istnieniu spornych przywozów w branym pod uwagę okresie. Państwo to ograniczyło się do podważenia prawa Wspólnoty do środków własnych, o których mowa, podnosząc, że na podstawie art. 296 WE obowiązek zapłacenia należności celnych od sprzętu wojskowego przywożonego z państw trzecich naruszałby w poważnym stopniu jej podstawowe interesy bezpieczeństwa.

51 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału chociaż to do państw członkowskich należy podjęcie środków zmierzających do zagwarantowania ich bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, nie wynika z tego, że takie środki nie są wcale objęte zastosowaniem prawa wspólnotowego (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 października 1999 r. w sprawie C-273/97 Sirdar, Rec. s. I-7403, pkt 15; z dnia 11 stycznia 2000 r. w sprawie C-285/98 Kreil, Rec. s. I-69, pkt 15). Jak bowiem orzekł już Trybunał, traktat ustanawia wyraźne odstępstwa mające zastosowanie w okolicznościach zagrażających bezpieczeństwu publicznemu wyłącznie w art. 30 WE, 39 WE, 46 WE, 58 WE, 64 WE, 296 WE i 297 WE, które odnoszą się do wyjątkowych i w wyraźny sposób ograniczonych przypadków. Z artykułów tych nie można wysnuć wniosku, że traktat zawiera na stałe wpisany weń ogólny wyjątek wyłączający wszelkie środki podejmowane ze względów bezpieczeństwa publicznego z zakresu prawa wspólnotowego. Uznanie istnienia takiego wyjątku, bez względu na określone w traktacie szczególne wymogi, mogłoby zagrozić wiążącemu charakterowi prawa wspólnotowego i jego jednolitemu stosowaniu (zob. podobnie wyrok z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie C-186/01 Dory, Rec. s. I 2479, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

52 Ponadto odstępstwa przewidziane w art. 296 WE i 297 WE muszą, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dotyczącym odstępstw od podstawowych swobód (zob. w szczególności wyroki: z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie C-503/03 Komisja przeciwko Hiszpanii, Zb.Orz. s. I-1097, pkt 45; z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-490/04 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-6095, pkt 86; z dnia 11 września 2008 r. w sprawie C-141/07 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-6935, pkt 50), podlegać ścisłej wykładni.

53 Jeśli chodzi w szczególności o art. 296 WE należy zauważyć, że chociaż artykuł ten odnosi się do środków, jakie państwo członkowskie może uznać za konieczne dla ochrony podstawowych interesów swego bezpieczeństwa lub informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z tymi interesami, nie można interpretować go w ten sposób, że przyznaje on państwom członkowskim uprawnienie do odstąpienia od przepisów traktatu wyłącznie w wyniku powołania się na wskazane interesy.

54 Ponadto w dziedzinie podatku od wartości dodanej Trybunał w wyroku z dnia 16 września 1999 r. w sprawie C-414/97 Komisja przeciwko Hiszpanii, Rec. s. I-5585, stwierdził zaistnienie rozważanego uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego z uwagi na fakt, że Królestwo Hiszpanii nie wykazało, iż ustanowione w prawie hiszpańskim zwolnienie z tego podatku przywozów i zakupów uzbrojenia, amunicji

i sprzętu o wyłącznie wojskowym przeznaczeniu było uzasadnione w rozumieniu art. 296 ust. 1 lit. b) WE koniecznością ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa tego państwa członkowskiego.

55 W rezultacie to państwo członkowskie, które chce skorzystać z możliwości powołania się na art. 296 WE, ma wykazać konieczność zastosowania tego odstępstwa w celu ochrony jego podstawowych interesów bezpieczeństwa.

56 W świetle tych rozważań nie można zgodzić się, aby państwo członkowskie powoływało się na wzrost kosztów sprzętu wojskowego z uwagi na zastosowanie należności celnych od przywozu takiego sprzętu pochodzącego z państw trzecich w celu uniknięcia ciążących na nim obowiązków wynikających z wymogu solidarności finansowej wobec budżetu wspólnotowego, ze szkodą dla innych państw członkowskich, które pobierają i wpłacają należności celne dotyczące takiego przywozu.

57 Jeśli chodzi o argument, zgodnie z którym wspólnotowe procedury celne nie mogą zapewnić bezpieczeństwa Królestwu Danii w świetle wymogów poufności zawartych w porozumieniach podpisanych z państwami eksportującymi należy podkreślić, jak słusznie zauważa Komisja, że stosowanie wspólnotowego systemu celnego wymaga działania ze strony urzędników wspólnotowych i krajowych, którzy zobowiązani są stosownie do okoliczności do zachowania poufności w przypadku przetwarzania szczególnie chronionych danych, co pozwala na ochronę podstawowych interesów bezpieczeństwa państw członkowskich.

58 Ponadto zgłoszenia, które państwa członkowskie powinny uzupełniać i przekazywać Komisji w sposób okresowy, nie są do tego stopnia szczegółowe, aby mogło to prowadzić do naruszenia interesów rzeczonych państw członkowskich w dziedzinie zarówno bezpieczeństwa jak i poufności.

59 W tej sytuacji i zgodnie z art. 10 WE dotyczącym obowiązku ułatwienia przez państwa członkowskie Komisji wypełnienia zadania polegającego na czuwaniu nad przestrzeganiem traktatu, państwa te są zobowiązane do udostępnienia tej instytucji dokumentów koniecznych do sprawdzenia prawidłowości transferu środków własnych Wspólnoty. Jednakże taki obowiązek, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 168 swojej opinii, nie stoi na przeszkodzie temu, aby państwa członkowskie w poszczególnych przypadkach i wyjątkowo, na podstawie art. 296 WE, mogły ograniczyć przekazywanie informacji do określonych części danego dokumentu lub odmówić zupełnie ich przekazania.

60 W świetle powyższych uwag trzeba stwierdzić, iż Królestwo Danii nie wykazało, że zostały spełnione przesłanki konieczne do zastosowania art. 296 WE.

61 Z powyższych uwag wynika, że odmawiając obliczenia i dokonania płatności na rzecz Komisji środków własnych niepobranych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. w ramach przywozu sprzętu wojskowego przy zastosowaniu zwolnienia z należności celnych oraz odmawiając uiszczenia odsetek za zwłokę związanych z brakiem zapłaty rzeczonych środków własnych na rzecz Komisji, Królestwo Danii uchybiło zobowiązaniom, które ciążyły na nim na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia nr 1552/89 do dnia 31 maja 2000 r., a od tej daty na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia nr 1150/2000.

W przedmiocie kosztów

62 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie Królestwa Danii kosztami postępowania, a Królestwo Danii przegrało sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

63 Zgodnie z art. 69 § 4 akapit pierwszy regulaminu Republika Grecka, Republika Portugalska i Republika Finlandii, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) Odmawiając obliczenia i dokonania płatności na rzecz Komisji Wspólnot Europejskich środków własnych niepobranych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. w ramach przywozu sprzętu wojskowego przy zastosowaniu zwolnienia z należności celnych oraz wskutek odmowy uiszczenia odsetek za zwłokę związanych z brakiem zapłaty rzeczonych środków własnych na rzecz Komisji Wspólnot Europejskich, Królestwo Danii uchybiło zobowiązaniom, które ciążyły na nim na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1552/89 z dnia 29 maja 1989 r. wykonującego decyzję 88/376/EWG, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot, zmienionego rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 1355/96 z dnia 8 lipca 1996 r. do dnia 31 maja 2000 r., a od tej daty na mocy art. 2 i 9–11 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1150/2000 z dnia 22 maja 2000 r. wykonującego decyzję 94/728/WE, Euratom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot.

2) Królestwo Danii zostaje obciążone kosztami postępowania.

3) Republika Grecka, Republika Portugalska i Republika Finlandii pokrywają własne koszty.

Podpisy